

כתוב:

עשרה דברים נבראו בערב שבת בין השמשות, ואלו הן:

1. פי הארץ,
2. ופי הבאר,
3. ופי האתון, וכוי

לכאורה המשנה מפרשת שהנסים הגלויים ביותר הוכנו כבר ב' 6 ימי בראשית. כנראה להגיד שעולם כמנהגו נוהג ומה שד" ברא הוא עשה ב' 6 ימי בראשית. ואפילו אם זה דבר שנראה כנס קיצוני ברמה של יש מאין, זה הוכן כבר בערב שבת של ששת ימי בראשית.

פי הארץ זה הדבר הראשון פה, אולי הכי חשוב והכי מרשים. זה מתייחס ל

וַתִּפְתַּח הָאָרֶץ אֶת פִּיהָ וַתִּבְלַע אֹתָם וְאֶת בְּתִיחֵם וְאֶת כָּל הָאָדָם אֲשֶׁר לְקֶרַח וְאֶת כָּל הַרְכוּשׁ

במדבר טז לב

שאלה:

למה היה חשוב לענש את קורח בנס כל כך מרשים וגלוי?

אם זה ללמד לקח לעם ישראל שכתוב מיד אחרי כן

במדבר יז ה

זָכְרוֹן לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל לְמַעַן אֲשֶׁר לֹא יִקְרַב אִישׁ זָר אֲשֶׁר לֹא מִזֶּרַע אֱהָרֹן הוּא לְהִקְטִיר קִטְרֹת לִפְנֵי ד' וְלֹא יִהְיֶה כְּקֶרַח וְכַעֲדָתוֹ כְּאֲשֶׁר דָּבַר ד' בְּיַד מֹשֶׁה לוֹ.

יש בעיה שמיד בפסוק הבא כתוב

וַיִּלְנוּ כָּל-עֵדֶת בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל מִמַּחֲלוֹת עַל-מֹשֶׁה וְעַל-אַהֲרֹן לֵאמֹר אַתֶּם הַמֵּתִים אֶת-עַם ד':

זאת אומרת עם ישראל לא משתכנע. ועכשיו ד' רוצה להחריב כל עם ישראל כמו בפסוק במדבר יז י

הֲרֹמוֹ מִתּוֹךְ הָעֵדָה הַזֹּאת וְאָכְלָה אֹתָם כְּרִגְעַ וַיִּפְּלוּ עַל-פְּנֵיהֶם:

רק אחרי שמשה ואהרן יזמים מעשה קטורת (אשר לא ציווה אותם) הם מצליחים לעצור המגפה:

במדבר יז יא

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אֱהָרֹן קַח אֶת הַמִּחֻתָּה וְתֵן עָלֶיהָ אֵשׁ מֵעַל הַמִּזְבֵּחַ וְשִׂים קִטְרֹת וְהוֹלֵךְ מִהָרָה אֶל הָעֵדָה וְכִפַּר עֲלֵיהֶם כִּי יֵצֵא הַקֶּצֶף מִלִּפְנֵי ד' הַחַל הַנֶּגֶף.

וַיִּקַּח אֶהָרוֹן כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר מֹשֶׁה וַיָּרַץ אֶל תּוֹךְ הַקֶּהֶל וַהֲנִיחַ הַחֵל הַנֶּגֶף בָּעַם וַיִּתֵּן אֶת
הַקִּטְרֶת וַיִּכְפֹּר עַל הָעָם

וַיַּעֲמֵד בֵּין־הַמִּתִּים וּבֵין הַחַיִּים וַתַּעֲצֹר הַמִּגֶּפֶה:

אולי ניתן לתרץ:

משה שחי בארמון פרעה יודע להבדיל היטב בין שלטון מושחת ולשלטון תקין.

כשיש מרד של קרח ועדתו הוא יכול להבין זאת אם הוא היה מושחת, כמו
שמשה בעצמו התנגד לשלטון פרעה (שמות ב יא): וַיְהִי בַיָּמִים הָהֵם וַיִּגְדַּל מֹשֶׁה
וַיֵּצֵא אֶל אֶחָיו וַיִּרְא בְּסִבְלַתָם וַיִּרְא אִישׁ מְצָרִי מִכָּה אִישׁ עֵבְרִי מֵאֶחָיו. אבל הוא
אולי הדוגמא הכי טובה של בנאדם לא מושחת. ולכן דאג כמו

במדבר טז טו

וַיַּחַר לְמֹשֶׁה מְאֹד וַיֹּאמֶר אֶל ד' אֵל תִּפְּן אֶל מִנְחַתָּם לֹא חָמֹר אֶחָד מֵהֶם נִשְׂאתִי
וְלֹא הִרְעַלְתִּי אֶת אֶחָד מֵהֶם.

לא לקח חמור. לא קיבל אוכל מיוחד אבל אכל מן כמו לכולם. לבנים שלו לא
היה מעמד מיוחד. לא לבש בגדים מיוחדים וגם בניו לא ירשו שום חבל ארץ
(בתור לויים). והמעשר ראשון ללויים לא היה נוהג במדבר.

קרח לא מרד נגד השחיתות של משה. ההיפך, הוא ראה הזדמנות לשלוט על
העם כדי לקבל בדרך מושחתת טובות הנאה וכולי. בנאדם לא יכול לעשות את
זה לבד. הוא היה צריך משת"פים שגם ייהנו מהשלטון, אלו ה 250 איש. הוא
בנה את ניסיון המהפכה והתחיל לזרוע שקרים יחד עם ה 250 משת"פים
השופרות שלו שהתחילו בתוך העם לפזר אותם. הכוח של הפשע המאורגן
שרוצה לתפוש השלטון חזק מאוד. וחץ מאהרן אין אף אחד שבא לעזור למשה.

פי הארץ אכן (לפי המשנה) הנס הכי גלוי והכי מרשים שהיה בעולם חוץ מ 6 ימי
בראשית. ואפילו לזה לא היה מספיק כוח לשכנע העם שקרח ועדתו היו נוכלים
מושחתים ומשחיתים. ה 250 משת"פים זרעו כל כך הרבה רעל שהעם האמין
בצדקת דרכם של הנוכלים. וטענו אתם המיתם עם ד' אתם הרעים אפילו אחרי
הנס הכי גלוי שהיה.

רק אחרי שמשה ואהרן הסתכנו בחייהם על ידי הקרבת קטורת אשר לא ציווה
אותם והראו שהם עצרו המגפה בידיים והצילו את העם, **ו ה 250 משת"פים כבר
לא היו**, אז עם ישראל היה יכול להוריד אמונם בקורח ועדתו המושחתים.

חשוב להיזהר ולשים לב לכוח שמנהיג מושחת ומשחית שיש לו משת"פים
שמסקרים על ימין ועל שמאל רק כדי לקבל טובות לעצמם. אם יש ספק נוכל
להסתכל למשמשה אומר.

לֹא חָמֹר אֶחָד מֵהֶם נִשְׂאתִי וְלֹא הִרְעַלְתִּי אֶת אֶחָד מֵהֶם.

האם זה מנהיג שכל הזמן טובת הציבור לנגד עיניו?

משה בריל

בית שמש